

Nicole Gubbels

‘Je moet wel kunnen knutselen, maar ook altijd verder kijken’

Wat kun je als (kandidaat-)notaris leren van een professor vastgoedeconomie, executie en beslagrecht, internationaal goederenrecht of fiscaal concernrecht? Veel! De kennis op universiteiten is eindeloos. Voor deze rubriek praten wij elk nummer met een andere hoogleraar. We maken een rondje door het land met de vraag: ‘Wat kan het notariaat van u leren?’ Deze keer krijgen we les van Nicole Gubbels.

TEKST Jessica Hendriks | BEELD Truus van Gog

‘E r zit een groot verschil tussen belastingadviseurs en notarissen, toch houden zij zich beiden bezig met estate planning. Bij belastingadviseurs ligt de nadruk meer op belastingbesparing. Zij zoeken dé manier om de cliënt zo min mogelijk belasting te laten betalen. Notarissen hebben een bredere kijk op estate planning. Hun belangrijkste doel is de zaken goed regelen. Zij zijn op fiscaal gebied een stuk voorzichtiger. Dat zie je ook terug in de praktijk. Stel: het is de bedoeling dat een neef erft van zijn tante. Hij valt voor de erfbelasting echter in de tweede categorie en moet daardoor veel erfbelasting betalen. De neef met de tante laten trouwen, kan dan een oplossing zijn die weleens in de literatuur wordt genoemd. Althans een oplossing om erfbelasting te besparen. Maar hoe ethisch is het? De kans is klein dat de notaris dit als een oplossing ziet, maar het zou wel een manier kunnen zijn om belasting te besparen.’

CONCRETE BELANGEN

‘Ik ben van oorsprong fiscalist, ik heb fiscaal recht gestudeerd in Tilburg, maar ik heb het civiele recht en het notariële vakgebied wel altijd interessant gevonden. Na mijn afstuderen heb ik eerst bij PriceWaterhouseCoopers (PWC) gewerkt als belastingadviseur. Ik heb mij daar met de fiscale zaken van individuele belastingplichtigen beziggehouden. En al vrij snel had ik ook een voorliefde voor estate

planning. Een structuur met louter bv’s vind ik onpersoonlijk, maar bij natuurlijke personen gaat het echt om concrete belangen. Na drie jaar ben ik als docent op de universiteit in Tilburg gaan werken op het vakgebied belastingrecht particulier, dus inkomstenbelasting en successierecht. De interactie tussen civiel en fiscaal recht vind ik het leukst. Nu werk ik twee dagen op de Universiteit Tilburg en een dag op de Vrije Universiteit Amsterdam. Twee dagen in de week werk ik bij de Belastingdienst. Daar heb ik ook te maken met belastingheffing van particulieren. Ik kom dus geregeld in contact met adviseurs, zoals notarissen.’

FISCALE BELANGEN

‘Ik geef geregeld cursussen aan notarissen. Wat mij opvalt? Ze zijn voorzichtig en altijd bezig met rechtszekerheid. Zij hebben veel oog voor de ethische kant van estate planning. Dat vind ik prijzenswaardig, maar het schiet soms door. Staat iets niet letterlijk in de tekst of in een besluit, dan doen ze het ook niet. Bijvoorbeeld: in het Besluit van maart 2018 bevestigt de staatssecretaris in welke gevallen het aangaan van een huwelijk of huwelijkse voorwaarden niet leidt tot heffing van schenkbelasting. Dat wil niet zeggen dat de situaties die niet in het Besluit zijn beschreven wél leiden tot schenkbelasting. Toch krijg ik van notarissen te horen dat ze bijna niet durven af te wijken van de paar situaties die in dat besluit zijn beschreven. Wat dat betreft mogen ze wel iets lossier worden. Bij belastingadvies moet je zoeken naar de ruimtes die er zijn. Heel eerlijk: het notariaat is wat dat betreft niet de meest creatieve doelgroep. Is er weerstand, dan houdt het soms op. Ze mogen best wat meer de fiscale belangen van de cliënt

afwegen. Het kan om veel geld gaan. Wees niet bang, spring in het diepe. Dat is iets anders dan het onderste uit de kan willen halen met fiscaal “trapezewerk”. Maar notarissen zijn soms bang zich aan “koud water te branden”.

STRENGE STUDENTEN

‘Ik heb altijd gekeken naar de ethische kant van belastingen. Bij de Belastingdienst krijg ik estate planningconstructies te zien die je niet bedacht krijgt achter je bureau. Deze kan ik gebruiken in mijn colleges. De praktijk is zo creatief. Soms iets te creatief. Maar vanuit technisch oogpunt heel interessant. Ik probeer mijn studenten dan ook bij te brengen dat ze niet alleen moeten kijken naar hoe de tekst van de wet in elkaar zit, maar zich ook moeten afvragen waarom de wet zo is en of ze het ermee eens zijn? Klopt het of kan het anders, en hoe anders? Estate planning is niet – zoals professor Martin Jan van Mourik weleens heeft gezegd – een trukendoos of een *toolbox*. Volgens mij ben je ook geen juridisch knutselaar. Je moet wel kunnen knutselen, maar je moet altijd verder kijken. We discussiëren in mijn colleges volop over bepaalde structuren. Het is interessant te zien dat mijn studenten vaak een stuk voorzichtiger zijn dan ik als ik hen een casus voorleg. Dit geldt zowel voor studenten fiscaal recht als studenten notarieel recht. Ze zijn best wel streng. Zij vinden sneller dat iets niet kan. Ik ben door de jarenlange ervaring in de praktijk dingen als vanzelfsprekend gaan zien. Studenten hebben nog die verwondering, dat onbevangene.’ ■

WIE Nicole Gubbels
 WAT Estate planning
 WAAR Vrije Universiteit Amsterdam
 LES ‘Wees niet bang, spring in het diepe’